

Використання електронних освітніх ресурсів для формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності

Мартиненко О.В.¹

Опубліковано	Секція	УДК
28.02.2025	Освіта/Педагогіка	378.147:33-051:005.334-048.66:004

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14967132>

Анотація. Стаття присвячена з'ясуванню видів електронних освітніх ресурсів, які використовуються для формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності. Враховуючи, що в умовах сьогодення фахівці економічного профілю не можуть здійснювати свою професійну діяльність без використання відповідних цифрових технологій, що застосовуються в бухгалтерській та аналітичній діяльності, впровадження в освітній процес підготовки майбутніх економістів електронних освітніх ресурсів сприятиме активації у здобувачів навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій. Було схарактеризовано електронні освітні ресурси, що найчастіше використовуються викладачами ЗВО. Представлено розробку електронного курсу навчальної дисципліни та електронних методичних рекомендацій до проведення тренінгу.

Ключові слова: професійний ризик, електронні платформи, освітні сервіси, електронний курс, електронні методичні рекомендації.

Using digital learning objects to prepare future economists to counteract risks in their professional activities

Abstract. The article presents the results of the analysis to clarify the types of digital learning objects that are used to form the readiness of future economists to counteract risks in their professional activities. Taking into account the fact that in today's conditions, specialists of the economic profile cannot carry out their professional activities without using appropriate digital technologies used in accounting and analytical activities, the introduction of digital learning objects into the educational process of training future economists will contribute to the activation of important skills in the use of information and communication technologies among applicants. Various digital learning objects, electronic platforms, and educational services that contribute to the effective formation of the readiness of future economists to counteract risks in their professional activities have been considered. Using digital learning objects, lecturers can create a variety of interactive tasks and exercises aimed at deepening applicants' knowledge, activating their cognitive activities, and also conducting test controls of the knowledge gained.

¹ здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (PhD) зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», кафедра «Педагогіка вищої школи», Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет», ORCID <http://orcid.org/0000-0002-6953-0259>

The article also assesses the state of using digital learning objects by lecturers of institutions of higher education in the professional training of future economists, namely economist-accountants. The development of digital learning objects for the formation of the readiness of future economists to counteract risks in professional activities for the applicants for Speciality 071 "Accounting and Taxation" of the first (Bachelor's) level of higher education is presented, namely, the electronic course of the academic discipline "Organization of Work of Future Economists (Accountants) under Conditions of Increased Risks" for the applicants of 2nd year of learning and the electronic methodical recommendations for conducting the training "Professional Risks of an Economist-Accountant and Their Prevention" for the 4th year applicants.

Keywords: professional risk, electronic platforms, educational services, electronic course, electronic methodical recommendations.

Вступ

Використання електронних освітніх ресурсів під час фахової підготовки майбутніх економістів в умовах розвиненого інформаційного суспільства є нагальною потребою. На необхідність осучаснення професійної підготовки економістів вказує і Н. Болюбаш, оскільки науково-методичне забезпечення «не встигає за швидким розвитком новітніх інформаційних технологій» [1, с. 94.]. Навички, отримані здобувачами під час навчання із застосуванням ЕОР, сприятимуть їх швидкій адаптації до сучасних інноваційних технологій, що використовуються у професійній діяльності економістів.

У нашому дослідженні акцентуємо увагу на процесі формування готовності майбутніх економістів, а саме економістів-бухгалтерів, протидіяти ризикам у професійній діяльності оскільки від мінімізації їх професійних ризиків залежить точність фінансової звітності, відповідність законодавству, збереження репутації підприємства. При підготовці майбутніх фахівців економічного профілю для формування у них таких якостей як-от: здатність критично мислити та аналізувати проблемні завдання, знаходити вихід із ризикових ситуацій, постійно вдосконалюватись необхідно впроваджувати сучасні ЕОР, за допомогою яких урізноманітнюється та інтенсифікується освітній процес.

Проблема використання електронних освітніх ресурсів в освітньому процесі досить актуальна та досліджувалась багатьма науковцями.

З метою підвищення якості вищої економічної освіти Р. Манн пропонує застосовувати сучасні технічні засоби, що дає змогу «створювати максимально реалістичне економічне середовище», яке дозволяє на практиці перевірити якість отриманих теоретичних знань, підвищити зацікавленість у здобувачів [2, с. 157]. Застосування різноманітних комп'ютерних додатків та Інтернет-ресурсів є зручною та зрозумілою для сучасної молоді формою отримання інформації.

О. Задоріна наголошує на тому, що у сучасну цифрову епоху знання набуваються не лише шляхом монологу педагогу, а також через візуалізацію інформації та завдяки обговоренню отриманих знань з іншими учасниками освітнього процесу [3]. Тому важливо впроваджувати в освітній процес інноваційні підходи до викладання дисциплін.

Погоджуємось з твердженням Т. Дудки та М. Чумака про те, що для підвищення ефективності навчання до освітнього процесу необхідно залучати різноманітні інноваційні засоби навчання та електронні освітні ресурси. Особливо гостро проблема забезпечення закладів вищої освіти електронними освітніми ресурсами постала в умовах воєнного часу. Автори наголошують на тому, що ці ресурси повинні мати необхідні гіперпосилання, бути легкими для сприйняття, містити завдання для контролю з боку викладача за якістю засвоєного матеріалу, що забезпечить, у разі необхідності, коригування педагогічних дій [4, с. 273].

Приймаємо думку Н. Ларіонової, яка з'ясувала, що «науковці одностайні у своїх висновках: ЕОР забезпечують ефективність освітнього процесу в питанні оволодіння вмінням самостійно здобувати й представляти знання, загальними методами пізнання і стратегією засвоєння навчального матеріалу, самостійного вибору режиму навчальної діяльності, організаційних форм і методів навчання» [5, с. 12].

Метою даної статті є дослідити та надати характеристику електронним освітнім ресурсам, які можуть бути використані для формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності.

Завдання статті: уточнити сутність поняття «електронні освітні ресурси», з'ясувати реальний стан використання ЕОР у ЗВО, представити досвід використання ЕОР для формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності.

Результати

Термін ЕОР широко використовується у теорії та практиці, при цьому відсутнє його однозначне багатоаспектне тлумачення. На підставі систематизації опрацьованої педагогічної та науково-методичної літератури М. Демченко встановила, що дефініцію «електронні освітні ресурси» наукова спільнота трактує як: «матеріали (освітні, наукові, методичні, довідникові), представлені в електронній формі» та «засіб передачі інформації з метою набуття і систематизації знань» [6, с. 74].

На нашу думку, електронні освітні ресурси - це сучасні засоби освітнього призначення, створені за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують ефективність освітнього процесу завдяки високому ступеню візуалізації навчального матеріалу, його доступності, індивідуалізації, інтерактивності та самоконтролю у навчанні.

Від традиційних навчальних матеріалів ЕОР відрізняють такі характеристики, як: мультимедійність, інтерактивність, автоматизована перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу та доступність.

До основних переваг використання електронних освітніх ресурсів відносимо: можливість зосередження в одному місці матеріалів різного характеру і легко переміщати їх за допомогою гіперпосилань, простота маніпулювання даними (друкування, копіювання), відносна дешевизна створення, простота корегування, доступність, можливість працювати у зручний час. Разом з тим існують і недоліки, а саме: значні матеріальні витрати на придбання та оновлення програмного забезпечення для розробки ЕОР, володіння навичками роботи з ІКТ, складність сприйняття великого обсягу матеріалів з екрану монітора.

Чинна законодавча база України для змістовного наповнення освітнього процесу та забезпечення його модернізації пропонує застосовувати наступні електронні освітні ресурси: електронний документ, електронне видання, електронний аналог друкованого видання, електронні дидактичні демонстраційні матеріали, інформаційну систему, депозитарій електронних ресурсів, комп'ютерний тест, електронний словник, електронний довідник, електронну бібліотеку цифрових об'єктів, електронний навчальний посібник, електронний підручник, електронні методичні матеріали, курс дистанційного навчання, електронний лабораторний практикум.

З метою з'ясування існуючого стану використання електронних освітніх ресурсів викладачами ЗВО у фаховій підготовці майбутніх економістів було проведено опитування за допомогою Google-форми (<https://forms.gle/UnjNwwaMSLSz11hK6>).

Згідно отриманим результатам в опитуванні взяли участь 42 викладача, серед яких професорів – 5 осіб або 12% респондентів, доцентів – 16 осіб або 38%, старших викладачів – 12 осіб або 29% та асистентів – 9 осіб або 21%. За досвідом педагогічної

роботи респонденти розподілились наступним чином: 1-5 років – 2,4% респондентів, 5-10 років – 26,1%, 10-15 років – 23,8%, 15-20 років – 31%, понад 20 років – 16,7%.

Аналізуючи отримані відповіді з'ясували, що всі учасники опитування погоджуються з необхідністю використання електронних освітніх ресурсів в освітньому процесі, але 34% респондентів зазначили, що використовують ці ресурси частково. При цьому 94,2% опитаних вважають ЕОР ефективним засобом навчання майбутніх економістів.

Курси дистанційного навчання використовує найбільший відсоток викладачів (89%), електронні дидактичні демонстраційні матеріали – 75,7%, електронні методичні матеріали – 66,3%, електронні підручники – 48,3%. 64,7% викладачів можуть самостійно створювати різні ЕОР, а саме: електронні словники – 34,5% з тих, хто вміє, електронні навчальні посібники – 15,7%, електронні підручники – 13,8%, електронні дидактичні демонстраційні матеріали – 69,3%, електронні методичні матеріали – 79%, курси дистанційного навчання – 84,2%, блог – 2%.

Головною причиною, яка викликала труднощі при використанні ЕОР, виявився недостатній рівень власних знань та умінь.

Результати дослідження, проведеного С. Яремчуком, О. Ляскою та Н. Крупениною, також свідчать про певні проблеми, що виникають під час розробки та впровадження електронних освітніх ресурсів у вищій освіті України. Подолання труднощів (технічного та програмного забезпечення, недостатньої підготовки викладачів до використання ЕОР) сприятиме забезпеченню якісної освіти [7].

Розглянемо електронні освітні ресурси, які найчастіше використовуються в освітньому процесі викладачами ЗВО та здобувачами під час виконання різноманітних завдань.

Електронні підручники є потужним дидактичним засобом завдяки тому, що поєднують у собі мультимедіа, мережеві технології та педагогічний досвід. До переваг електронних підручників можемо віднести форму подання матеріалу оскільки існуючі гіперпосилання дозволяють миттєво перейти до потрібної інформації; їх доступність завдяки можливості «скачати», копіювати та роздрукувати на принтері за потреби; зручність зберігання; оперативність редагування та вартість виготовлення; а також засоби подання інформації бо текст може супроводжуватись звуком та відеоматеріалами.

Мультимедійна презентація являє собою електронний дидактичний матеріал, призначений для супроводу навчального процесу, що складений із статичних та динамічних медіа (фото, малюнків, звуку, відео, анімації). Саме завдяки комплексній взаємодії зорових та слухових каналів підвищується результативність навчання.

Застосування анімаційних ефектів в мультимедійних презентаціях акцентує увагу здобувачів на важливій інформації та сприяє її кращому запам'ятовуванню. Матеріал подається у стислому та логічно структурованому вигляді, а використання різноманітних засобів викликає зацікавленість у здобувачів.

Дуже корисними для здобувачів є електронні словники, які є доповненням до традиційних засобів навчання. До переваг використання електронних словників можна віднести зберігання великого обсягу інформації за рахунок гіперпосилань; доступність словників за рахунок ефективної системи пошуку; швидкий пошук; здобувач може легко скористатись електронним словником, не витрачаючи кошти на його придбання.

Такий вид ЕОР як комп'ютерний тест отримав широке впровадження для проведення оцінювання навчальних досягнень. До переваг застосування комп'ютерних тестів можна віднести простоту використання та швидкість виконання; оперативність оцінювання результатів та виключення людського фактору; оцінювання рівня знань та визначення слабких місць відбувається на підставі статистики успішності; є можливість створення індивідуальних тестових завдань шляхом випадкового підбору питань з

існуючої бази даних; зменшення витрат часу, ресурсів на організацію та проведення контролю успішності.

Курси дистанційного навчання, як один з видів ЕОР, широко застосовуються закладами вищої освіти. На сьогодні існує велика кількість програмних засобів управління навчанням (LMS, Learning Management System), які створюються для організації, управління та супроводу дистанційного навчання. Важливим чинником вибору програмно-інструментальної платформи є її ціна.

Система дистанційного навчання Moodle - найпопулярніша безкоштовна LMS. До переваг її застосування відносимо можливість використовувати текстові, графічні, аудіо- та відео-матеріали при організації навчального процесу; швидко і зручно змінювати, розширювати, доповнювати та корегувати навчально-методичні матеріали дисципліни; організовувати комп'ютерне тестування контролю знань здобувачів, застосовуючи різні за типом запитання; мати автоматизовану систему рейтингового оцінювання самостійної роботи здобувачів; встановлювати терміни виконання завдань; здійснювати контроль за активністю здобувачів (частота відвідування платформи, скільки часу витрачається на вивчення курсу).

До недоліків платформи Moodle можемо віднести наступне: неможливо дистанційно ідентифікувати здобувачів; неможливо об'єктивно оцінити здобувачів для яких легше надавати усну відповідь; низька якість відео зв'язку; недостатня самодисципліна здобувачів.

Завдяки електронним освітнім ресурсам усі учасники освітнього процесу мають рівний доступ до нього незалежно від місця проживання та форми навчання.

Здійснення освітнього процесу у Донбаському державному педагогічному університеті в умовах війни, з урахування значної кількості вимушено переміщених його учасників, релокації закладу, ракетними обстрілами, проблемами з електроенергією відбувається в дистанційному режимі та спонукає викладачів до пошуку нових методів навчання. У таких умовах на заваді стають електронні освітні ресурси.

З метою формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності була розроблена та впроваджена технологія, згідно з якою в освітній процес здобувачів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти були запропоновані зміни: на 2 курсі – електронний курс «Організація праці майбутніх економістів (обліковців) в умовах підвищених ризиків», а на 4 курсі – проведення тренінгу «Професійні ризики економіста-бухгалтера та їх попередження» з використанням електронних методичних рекомендацій до його проведення.

Викладання електронного курсу «Організація праці майбутніх економістів (обліковців) в умовах підвищених ризиків» відбувається у змішаній формі: за допомогою відеозв'язку Google Meet, на платформі Moodle, віртуальних консультацій (Google Meet, чати, месенджери).

При викладанні лекційного матеріалу використовуємо мультимедійні презентації, що дозволяє підключити до засвоєння інформації візуальні механізми сприйняття.

Для створення презентацій можемо використовувати програму Power Point – що призначена для класичної презентації, яка поділена на окремі слайди; сервіси Canva (<https://www.canva.com>) - безкоштовний графічний редактор з додатковими платними послугами, Prezi (<https://prezi.com>) – умовно безкоштовний веб-сайт, робота якого заснована на технології масштабування (наближення та віддалення об'єктів), Piktochart (<https://piktochart.com>) - це веб-додаток для створення бізнес-презентацій, інфографіки та різноманітних звітів з особливим дизайном, Genially (<https://genially.com>) - зручний та цікавий сервіс для створення інтерактивних плакатів, інтерактивних презентацій, інфографіки, вікторин, ігор, віртуальних посібників. Також для створення презентацій із застосуванням професійно розроблених шаблонів та за допомогою штучного інтелекту

використовують сайт Emaze (<https://www.emaze.com/ua>) та Beautiful.ai (<https://www.beautiful.ai/>).

Дуже корисними для здобувачів є електронні словники, які є доповненням до традиційних засобів навчання. Майбутні економісти-бухгалтері можуть скористатись такими електронними словниками, як от: Словник українського бухгалтера (<https://dtkr.ua/dictionary>), Тлумачний словник бухгалтерських та суміжних термінів для студентів (<http://surl.li/wiadad>), Бухгалтерський облік (<https://oblic.com.ua/glossary/page/2/>) та іншими, які знаходяться у вільному доступі. Також здобувачі мають можливість у Google Play встановити додаток Accounting Dictionary (<http://surl.li/fjoede>) - обліковий словник офлайн, призначений для пошуку певного терміну. Він містить визначення, синоніми та вимову слова, яке шукають.

В процесі формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності вважаємо за необхідне під час практичних занять використовувати активні та інтерактивні методи навчання, а саме: моделювання ситуацій, рольові та ділові ігри, мозковий штурм, кейс-метод, які спрямовані на активну участь здобувачів та сприяють розвитку комунікативних, професійних компетенцій, отриманню якісних знань та умінь, спрямовують на подальшу самоосвіту майбутніх фахівців.

Для розвитку критичного мислення майбутніх фахівців застосовуємо хмару слів та формат сенкану, який змушує «увімкнути» асоціації і таким чином сприяє кращому засвоєнню теми заняття (рис. 1).

Рис. 1. Хмара слів та сенкан

На першому практичному занятті проводимо тестування для визначення рівня професійної спрямованості здобувачів (рис. 2).

Чи можу я бути економістом (обліковцем)?

Шановні здобувачі!
Для визначення рівня Вашої професійної спрямованості пропонуємо дати відповіді на тестові запитання.

elenamartynenko1975@gmail.com Змінити обліковий запис

Спільно не використовується

Зірочка (*) указує, що запитання обов'язкове

1. Я людина спокійна і послідовна *

Так

Ні

Рис.2. Фрагмент діагностичного тестування

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх економістів застосовуємо інтерактивні методи навчання (тобто такі, що здатні до взаємодії та

діалогу, оскільки «inter» - взаємний, «act» - діяти), при створенні яких використовуємо вітчизняні та зарубіжні освітні платформи, портали та сайти.

Так, наприклад, за допомогою конструктора LearningApps пропонуємо здобувачам перевірити та закріпити їх знання стосовно складу факторів впливу на професійні ризики майбутніх економістів-обліковців (рис. 3).

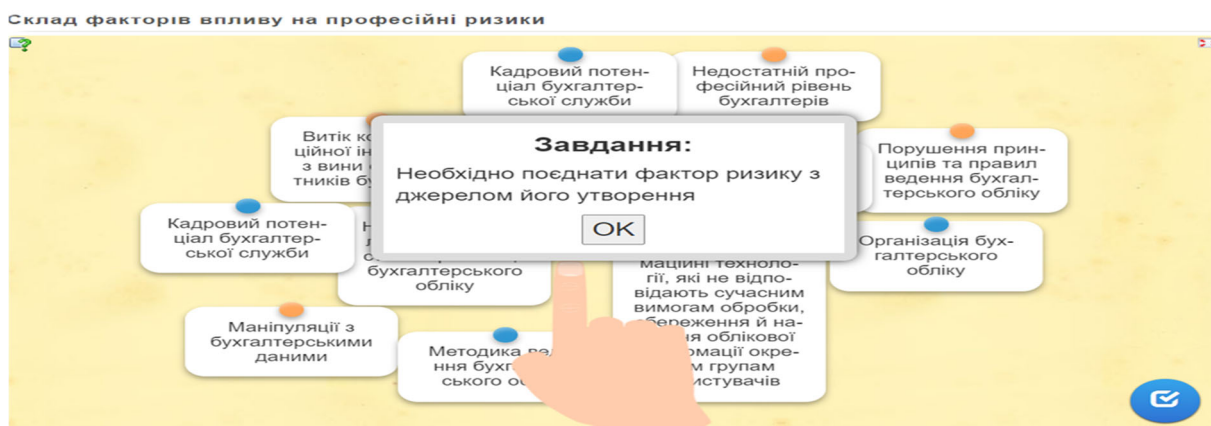

Рис. 3. Вправа «Склад факторів впливу на професійні ризики»

Також на практичних заняттях застосовуємо такий ефективний проблемно-пошуковий метод як веб-квест, який був розроблений у 1995 р. професорами Університету Сан-Дієго (США) Б. Доджем та Т. Марчем.

Авторський веб-квест «Управління професійними ризиками» є тематичним, нетривалим, когнітивним, ігровим та віртуальним. Він побудований за логікою проблемного навчання: постановка проблеми – пошук шляхів її вирішення – представлення результатів – рефлексія. Квест був створений з метою поглиблення та творчого застосування наявних теоретичних знань здобувачів з певної теми на базі інструменту Google Sites.

Розроблений веб-квест «Управління професійними ризиками» має форму інтерактивної історії, а його проходження передбачає виконання ряду послідовних завдань по завершенню яких здобувач дізнається про те, які існують основні методи управління професійними ризиками (рис. 4).

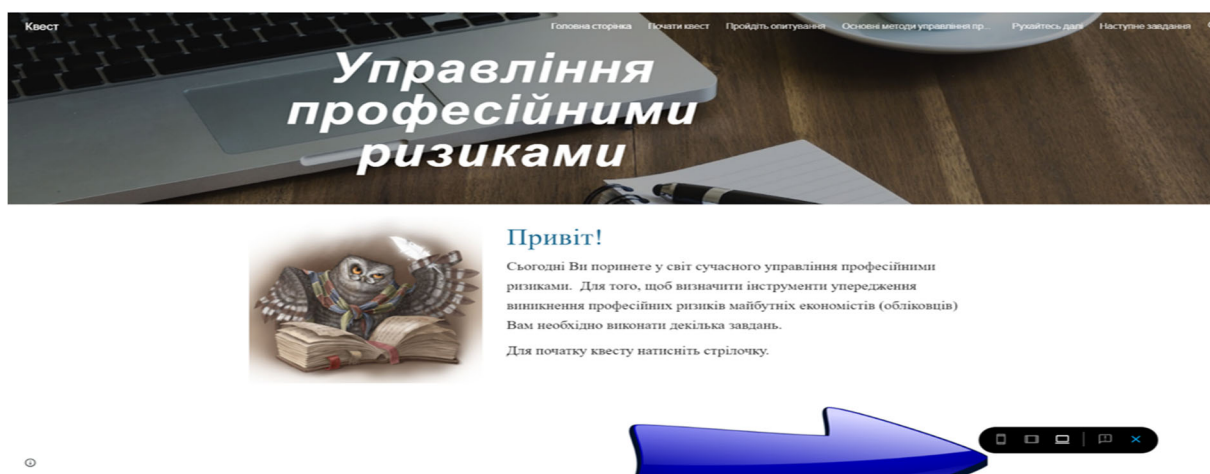

Рис. 4. Фрагмент веб-квесту «Управління професійними ризиками»

Вправи веб-квесту різноманітні. Це і текстові відповіді, і завдання на відповідність (логічні пари), і тестові завдання. Інтерактивні завдання були створені за допомогою онлайн-сервісу [LearningApps.org](https://www.learningapps.org/).

Для завершення веб-квесту здобувачі повинні пройти опитування, створене із застосуванням інструменту Google Forms.

Для проходження квесту здобувачі переходять за посиланням <https://sites.google.com/d/16C1gR4LKJOWmh-kCQISf47RaYZ48txh0/p/1CVOTNrcShikOfYpuCe3rG6PutDqMSgdj/edit>.

Доречним на практичних заняттях з курсу «Організація праці майбутніх економістів (обліковців) в умовах підвищених ризиків» є застосування кейс-методу у вигляді прикладної вправи, в якій описується конкретна ситуація та пропонується знайти шляхи виходу з неї. Тобто ставимо за мету – навчити майбутніх економістів знаходити способи вирішення проблеми.

Одним з методів перевірки знань здобувачів є застосування тестових завдань у вигляді кросвордів. Непрямолінійні формулювання вносять у процес тестування змагальний елемент, змушують здобувачів активно обмірковувати різні комбінації з використанням отриманих знань. Розгадування кросвордів тренує пам'ять здобувачів, сприяє розвитку кмітливості, мислення, засвоєнню знань, а також забезпечує самонавчання.

Так, наприклад, на практичному занятті майбутнім економістам пропонуємо розв'язати кросворд, для цього необхідно перейти за посиланням <https://www.proprofsgames.com/ugc/crossword/-159760/>.

Підсумковий контроль отриманих здобувачами знань здійснюється шляхом проведення тестування, яке дозволяє з певною ймовірністю визначити наявність у здобувачів необхідного їх рівня.

Тестові завдання можна створити за допомогою різноманітних програмних технологій, починаючи з різноманітних хмарних сервісів й онлайн-платформ та до використання мов програмування. Розглянемо деякі з них.

Googl Foorms – безкоштовне хмарне програмне забезпечення, призначене для створення, проведення та аналізу тестів в онлайн-режимі. Готові тести поширюються за допомогою шарингу та розміщення посилань. Результати тестування можна переглянути у вигляді графіків, а відповіді здобувачів автоматично вносяться до Googl Таблиці.

Kahoot! (<https://kahoot.com>) – платформа для створення вікторин, тестів, дидактичних ігор, для перевірки знань. Для тестів можна використовувати фото та відео, а у запитаннях записувати формули. В Kahoot! усі кнопки, елементи та новини англійською мовою, але тестові запитання та відповіді на них можна писати українською мовою.

Quizizz (<https://quizizz.com>) – онлайн сервіс, який дозволяє створити власні тести, вбудовуючи різні типи питань та медіа-матеріали. Або скористатись існуючою бібліотекою, адаптувавши та відредагувавши за власними потребами.

Mentimeter (<https://www.mentimeter.com>) – це онлайн-сервіс для створення та проведення миттєвих опитувань в аудиторії та під час вебінарів. Є спеціальний плагін для створення опитувань безпосередньо у Power Point.

Тести до контролю знань з дисципліни «Організація праці майбутніх економістів (обліковців) в умовах підвищених ризиків», розроблені в системі онлайн-навчання Moodle, складаються з різних видів запитань: множинний вибір (тобто необхідно обрати одну або декілька відповідей із запропонованого списку) та правильно/неправильно (коли обирається один з варіантів «Правильно» або «Неправильно»).

Такий метод оцінювання знань відразу дає зворотній зв'язок між здобувачем і навчальним матеріалом завдяки автоматичному опрацюванню наданих відповідей.

Електронний курс навчальної дисципліни «Організація праці майбутніх економістів (обліковців) в умовах підвищених ризиків» був розміщений на сайті дистанційного навчання ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» на

платформі Moodle (<https://moodle.ddpu.edu.ua/course/view.php?id=1438>). У структурі електронного курсу на дистанційній платформі міститься загальна інформація про курс, сім тем для опанування навчального матеріалу, самостійна робота та завдання для підсумкового оцінювання.

Для здобувачів 4 курсу спеціальності «Облік і оподаткування» провели тренінг «Професійні ризики економіста-бухгалтера та їх попередження».

Запропонована освітня технологія використовується як короткочасна інтенсивна підготовка та як допоміжний засіб поряд із вивченням компонентів, передбачених освітньою програмою даної спеціальності. Під час тренінгу здобувачі отримують знання, які є результатом взаємодії усіх учасників та мають однакову з викладачем відповідальність за ефективність освітнього процесу.

При проведенні тренінгу «Професійні ризики економіста-бухгалтера та їх попередження» пропонуємо застосування методу перевернутого класу, суть якого зводиться до того, що здобувачі попередньо знайомляться з теоретичним матеріалом, а під час тренінгу вся увага зосереджується на виконанні практичних завдань та обговоренні теми тренінгу.

Перед початком тренінгу здобувачі отримують посилання на електронні методичні рекомендації до проведення тренінгу (рис. 5), для розробки яких скористались частково безкоштовним інтернет-сервісом Book Creator: <https://read.bookcreator.com/3SxMtINfyiXVOnsrrxn8zcp2y02/SzXSH0dQQC6ywQIP2MdsWQ>.

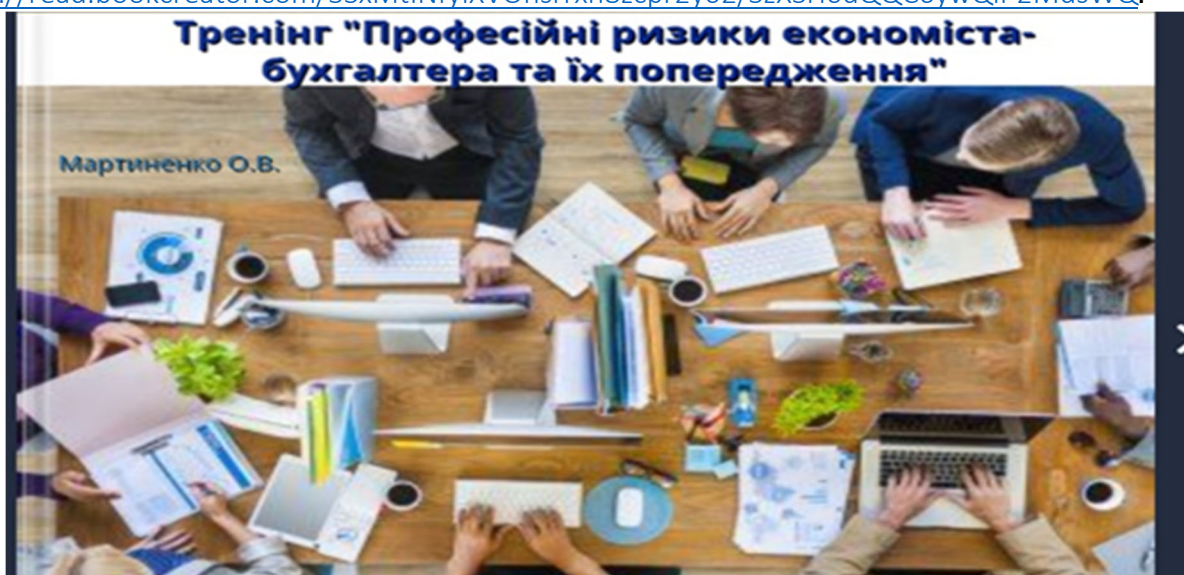

Рис. 5. Фрагменти електронних методичних рекомендацій до проведення тренінгу

Метою проведення тренінгу «Професійні ризики економіста-бухгалтера та їх попередження», розрахованого на 2 академічні пари, є формування навичок визначення та упередження виникнення ризиків у професійній діяльності майбутніх економістів-бухгалтерів.

У навчанні обліковим дисциплінам важливо не лише оцінювати теоретичні знання здобувачів, а й надавати їм можливість застосовувати ці знання на практиці. Погоджуємось з твердженням Ю. Руденко [9, с. 94] про те, що найбільш дієвими та ефективними вважаються комп'ютерні симуляції та моделювання (програмні засоби, що дозволяють здобувачам практикуватись у наближених до реальності умовах); навчальні платформи та онлайн курси (інтерактивні курси на освітніх платформах Prometheus, Coursea, edX та ін.); програмне забезпечення для бухгалтерського обліку (дозволяють освоїти принципи роботи у бухгалтерських програмах); електронні

підручники та навчальні матеріали (надають постійний доступ до ресурсів та гарантують отримання новітньої інформації); вебінари та відеолекції; віртуальні та доповнені реальності (VR/AR) (ігровий формат навчання передбачається із застосуванням програми M.E.DOC).

Висновки

Отже, впровадження електронних освітніх ресурсів в освітній процес відкриває нові можливості у наданні освітніх послуг шляхом збагачення методичної складової освітнього процесу. Доречність застосування ЕОР для формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності вбачаємо у можливості отримувати інформацію у зручному, індивідуальному режимі, у перспективі самостійно здобувати знання та отримувати навички використання ІКТ, які особливо важливі з урахуванням специфіки діяльності майбутніх економістів-бухгалтерів. Використання різноманітних інтерактивних методів навчання залучає здобувачів під час практичних занять до активної участі в освітньому процесі та надає можливість у змодельованих ситуаціях знайти шляхи усунення та протидії професійним ризикам.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у пошуку, розробці та впровадженні в освітній процес для формування готовності майбутніх економістів до протидії ризикам у професійній діяльності інших електронних освітніх ресурсів, а саме електронного посібника та електронного довідника.

Список використаних джерел

1. Болюбаш Н.М. Теоретичні засади формування професійної компетентності майбутніх економістів. Педагогіка. Наукові праці. 2009. Випуск 99. Том 112. С. 88-95. URL: <http://surl.li/urlei>.
2. Манн Р.В., Кравченко О.В., Ганжала І.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій як елемент інноваційного навчання фахівців економічного спрямування. Інформаційні технології і засоби навчання. 2020. Том 78. № 4. С. 145-162. URL: <https://surl.li/lvavzr>
3. Задоріна О. М., Качан Т. В., Задорін В. В., Варга Н. І. Сучасні технології в освіті: потенціал та тенденції розвитку. Академічні візії. 2023. Вип. 19. С. 330–340. URL: <http://surl.li/suaaub>.
4. Дудка Т.Ю., Чумак М.Є. Електронні освітні ресурси як інструмент підвищення ефективності змішаного навчання: виклики та перспективи. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2024. Випуск 213. С. 271-275. URL: <http://surl.li/qqqfdu>.
5. Ларіонова Н. Електронні освітні ігрові ресурси в освітньому процесі початкової школи: науково-методичний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2020. 96 с.
6. Демченко М. О. Формування методичної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти засобами електронних освітніх ресурсів: дис. ... канд. пед. наук: 015. Слов'янськ. 2020. 354 с. URL: <https://surl.li/sodsuf>.
7. Яремчук С. С., Ляска О. П., Крупенина Н. А. Аналіз ключових дилем розробки та впровадження електронних освітніх ресурсів у вищій освіті України: відповідь на виклики воєнного часу. Академічні візії. 2023. № 18. URL: <http://surl.li/jvjnss>
8. Шевченко Ю. М. Теоретико-методичні засади готовності студентів вищих навчальних закладів до духовно-морального розвитку молодших школярів у крос-культурному просторі: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.07. Київ, 2020. 562 с. URL: <https://surl.li/fzvjei>.
9. Руденко Ю., Демиденко О., Руденко О., Бакляк Ю. Використання цифрових засобів у навчанні фінансово-обліковим дисциплінам. Education. Innovation. Practice. 2024. Vol. 12, № 7. С. 90-94. URL: <https://surl.li/ftwgmb>.